

**Uchwała Komisji habilitacyjnej
z dnia 10 maja 2024 roku
powołanej przez Radę Naukową Dyscypliny Literaturoznawstwo
Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu i częściowo zmienionej przez
Radę Naukową Dyscyplin Językoznawstwo i Literaturoznawstwo Uniwersytetu
im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w postępowaniu w sprawie nadania
stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie literaturoznawstwo
wszczętym na wniosek dr Katarzyny Norkowskiej**

§ 1

Komisja habilitacyjna, powołana uchwałą nr 13.RDL.2021 Rady Dyscypliny Literaturoznawstwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 6 lipca 2021 i częściowo zmieniona uchwałami Rady Naukowej Dyscyplin Językoznawstwo i Literaturoznawstwo Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu nr 54-57/RND/SNJL/2023/2024 z dnia 14 grudnia 2023, działając na podstawie art. 221 ust. 10 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r. poz. 574 z późn. zm.), po zapoznaniu się z recenzjami i dokumentacją wniosku, stwierdza że aktywność naukowa oraz osiągnięcia naukowe stanowią istotny wkład w rozwój dyscypliny naukowej literaturoznawstwo i wyraża pozytywną opinię w sprawie nadania dr Katarzynie Norkowskiej stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie literaturoznawstwo, uznając spełnienie przesłanek warunkujących nadanie stopnia doktora habilitowanego, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt 1-3 wskazanej ustawy.

UZASADNIENIE

1) Opis przebiegu postępowania

Dr Katarzyna Norkowska w dniu 30 marca 2021 roku złożyła do Rady Doskonałości Naukowej wniosek o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego. Rada Dyscypliny Literaturoznawstwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu w dniu 6 lipca 2021 uchwałą nr 13.RDL.2021, powołała komisję habilitacyjną w składzie: prof. dr hab. Grażyna Szewczyk (przewodnicząca), dr hab. Marion Brandt (recenzentka), prof. UG, prof. dr hab. Joanna Jabłkowska (recenzentka), dr hab. Aneta Jachimowicz, prof. UWM (recenzentka), dr hab. Ewa Matkowska, prof. UW r (recenzentka), dr hab. Monika Tokarzewska, prof. UMK (członkini) i dr hab. Tomasz Waszak, prof. UMK (sekretarz). Komisja odbyła posiedzenie w dniu 16 listopada 2021 r. i podjęła

uchwałą wyrażającą negatywną opinię w sprawie nadania dr Katarzynie Norkowskiej stopnia doktora habilitowanego. Dnia 15 marca 2022 Rada Dyscypliny Literaturoznawstwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu uchwałą nr 9.RDL.2022 odmówiła nadania stopnia doktora habilitowanego dr Katarzynie Norkowskiej. Od uchwały tej dr Norkowska odwołała się pismem z dnia 26 kwietnia 2022 r., skierowanym do Rady Doskonałości Naukowej za pośrednictwem Rady Dyscypliny Literaturoznawstwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika. W dniu 24 kwietnia 2023 r. Rada Doskonałości Naukowej uchyliła w całości zaskarżoną uchwałą i przekazała sprawę do ponownego rozpoznania Uniwersytetowi im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Zgodnie ze wskazaniem Rady Doskonałości Naukowej Rada Naukowa Dyscyplin Językoznawstwo i Literaturoznawstwo Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w dniu 14 grudnia 2023 roku uchwałą nr 54/RND/SNJL/2023/2024 odwołała prof. dr hab. Marion Brandt z funkcji recenzentki, a uchwałą nr 56/RND/SNJL/2023/2024 dr hab. Monikę Tokarzewską, prof. UMK, z funkcji członkini komisji habilitacyjnej. W tym samym dniu na nowego recenzenta uchwałą nr 55/RND/SNJL/2023/2024 powołany został prof. dr hab. Hubert Orłowski, a na nowego członka uchwałą nr 57/RND/SNJL/2023/2024 prof. dr hab. Łukasz Musiał.

2) Ocena dorobku

Recenzje: Główny element wszystkich recenzji stanowi ocena monografii dr Norkowskiej pod tytułem *Autobiographisches Schreiben nach 1989. Generationelle Verortung in Texten ostdeutscher Autorinnen und Autoren* (Berlin i Boston: De Gruyter, 2021). Prof. dr hab. Joanna Jabłkowska podkreśla dogłębną orientację Habilitantki w niemieckim dyskursie teoretycznym dotyczącym pokolenia, autobiografii i pamięci, a także jej umiejętność syntetycznego referowania rozważań teoretycznych. Pozytywnie, choć nie bez zastrzeżeń, zostaje oceniona także główna część monografii, poświęcona analizom autobiograficznych tekstów przedstawicielek i przedstawicieli różnych pokoleń. Prof. Jabłkowska zgłasza tu wątpliwości odnośnie do wyboru/pominięcia niektórych tekstów, nieuwzględnienia dla celów porównawczych fenomenu tzw. Flakhelfergeneration oraz zbyt przywiązanie do generacyjnej typologii Ahbego/Griesa zastosowanej przez dr Norkowską do ustrukturyzowania materiału badawczego. Niedociągnięcia te w opinii Recenzentki rekompensuje jednak reprezentatywność zasadniczego korpusu przykładów, metodologiczna

samoświadomość Habilitantki, oraz podkreślana wielokrotnie informacyjna wartość jej pracy. Ostatecznie prof. Jabłkowska uznaje, że książka „jest na bardzo wysokim poziomie”.

Na bardzo dobrą orientację w literaturze przedmiotu i metodologiczną samoświadomość dr Norkowskiej zwraca uwagę także dr hab. Aneta Jachimowicz, prof. UWM, w części recenzji poświęconej rzeczonyj monografii. Poza tym Recenzentka podkreśla obszerność korpusu tekstów stanowiącego podstawę analiz oraz reprezentowane przez Autorkę nienaganny warsztat literaturoznawczy i umiejętność usystematyzowania wiedzy. Do tej ostatniej kompetencji Recenzentka odnosi się szczegółowo, oceniając za przekonywującą argumentację Habilitantki na rzecz tezy o pokoleniu jako kategorii porządkującej dyskurs pamięci o NRD. W rezultacie książka w opinii prof. Jachimowicz „w zupełności spełnia wymagania stawiane rozprawom habilitacyjnym”.

W opinii dr. hab. Ewy Matkowskiej, prof. UW r, pominięcie w monografii literatury tworzonej przez dysydentów i emigrantów, którzy w licznych autobiograficznych tekstach po 1989 roku przedstawili swoje doświadczenia i zmagania z systemem represji wobec pisarzy, skutkuje zachwianiem konstrukcji pracy, przesłonięciem obiektu badawczego i niemożnością sprostania wyznaczonemu sobie przez Autorkę zadaniu całościowego ujęcia tematu. Praca socjologów Ahbego i Griesa nie daje podstaw do wykluczenia pisarzy zmuszonych do opuszczenia NRD z ujęcia pokoleniowego. Ponadto Recenzentka kwestionuje zasadność zaliczenia ostatniego z analizowanych przez Habilitantkę pokoleń do literatury wschodnioniemieckiej oraz wskazuje na to, że zarówno założenia teoretyczne pracy, jak i ustalenia dotyczące dominant większości prezentowanych autobiografii pojawiły się już w pracy Katrin Löffler „Systemumbruch und Lebensgeschichte. Identitätskonstruktion in autobiographischen Texten ostdeutscher Autoren” (Lipsk 2015). W recenzji pojawia się też zarzut niedostatecznej znajomości politycznych realiów i historii Niemieckiej Republiki Demokratycznej. Recenzja kończy się konkluzją, że praca nie spełnia kryteriów osiągnięcia stanowiącego znaczący wkład w rozwój dyscypliny.

Recenzja prof. dr. hab. Huberta Orłowskiego uznaje monografię Habilitantki za „wielki w zamierzeniu poznawczym koncept”. Recenzent podkreśla orientację dr Norkowskiej w zakresie literackiej produkcji wschodnioniemieckich autorek i autorów, trafność wyboru kryteriów podziału tekstów; wysoko ocenia także sam

fakt podjęcia poszukiwań nowego paradygmatu w badaniach nad literaturą wschodnioniemiecką oraz dążenie do zróżnicowania postaw badanych pisarzy wobec realnosocjalistycznej rzeczywistości. Zdaniem prof. Orłowskiego Habilitantkę cechuje wrażliwość terminologiczna, a także kompetencja genologiczna, dzięki czemu jej rozważania wnoszą istotne ustalenia do debaty nad autobiografią jako gatunkiem. Powstała w efekcie „potężną monografię” Recenzent określa jako „wielkie dzieło” i „imponujący dokument”.

Recenzje obejmują także pozostały dorobek naukowy oraz osiągnięcia organizacyjne Habilitantki. Tu wśród Recenzujących panuje zgodność. Według prof. Jabłkowskiej napisane przez Habilitantkę artykuły i rozdziały w monografiach „świadczą o systematycznym i konsekwentnym rozwoju naukowym”. Prof. Jachimowicz uznaje tę część dorobku za „w pełni wystarczając[ą] do uzyskania stopnia doktora habilitowanego”. Prof. Orłowski uznaje dorobek autorki za „rozległy”, „dojrzały” i „bogaty”, a działalność organizacyjną za „wieloraką” i „intensywną”. Prof. Matkowska odnotowuje publikacje Habilitantki w renomowanych pismach i jej czynny udział w międzynarodowym dyskursie naukowym, zgłasza jednak zastrzeżenia do bazy źródłowej jednej z publikacji. W przypadku trzech recenzji konkluzje są pozytywne. Zdaniem prof. Jabłkowskiej osiągnięcia dr Norkowskiej „dają znakomite świadectwo młodej badaczce” i pozwalają określić jej rozwój jako „wzorowy” i „z pełnym przekonaniem” poprzeć jej wniosek o nadanie tytułu. Prof. Jachimowicz ocenia pozytywnie całość dorobku uznając go za spełniający ustawowe wymagania stawiane w postępowaniu habilitacyjnym. Prof. Orłowski już na wstępie postuluje nadanie Habilitantce od razu tytułu profesora. Natomiast prof. Matkowska oddziela monografię, niespełniającą jej zdaniem kryterium znaczącego osiągnięcia naukowego, od pozostałych osiągnięć Habilitantki, które z kolei ocenia „wysoko”.

Opinie członków komisji habilitacyjnej innych niż recenzenci:

Prof. dr hab. Łukasz Musiał zwraca uwagę na oryginalność instrumentarium badawczego Habilitantki i wysoką renomę periodyków, w których dr Norkowska zamieszcza swoje artykuły. Także w odniesieniu do monografii Recenzent podkreśla innowacyjność wyводу, ale także „rozległą, ugruntowaną i solidną” wiedzę i interdyscyplinarne nastawienie Autorki. W konkluzji prof. Musiał osiągnięcia naukowe Habilitantki uznaje za „znaczące”, a dokonania dydaktyczne i organizacyjne za „wyróżniające się”, stwierdzając spełnienie przez nią wszystkich

ustawowych wymagań i wnioskując o dopuszczenie do dalszych etapów przewodu.

Prof. dr hab. Grażyna Szewczyk w przedstawionej opinii podkreśla, w odniesieniu do pozamonograficznej części dorobku, umiejętność Habilitantki „posługiwania się suwerennie wypracowanym warsztatem literaturoznawczym, wzbogaconym o przemyślenia zaczerpnięte z socjologii i historiografii i kulturowej teorii literatury”. Równie wysoka jest ocena monografii, charakteryzującej się „przemyślanym i uzasadnionym” wyborem tekstów, „przejrzystą i przemyślaną” strukturą, oraz „nowymi odczytaniem” utworów, co nadaje jej „wysoką wartość poznawczą” i wnosi „istotny wkład w rozwój literaturoznawstwa” stanowiąc podstawę do nadania tytułu doktora habilitowanego.

Dr hab. Tomasz Waszak, prof. UMK uznaje w przedstawionej opinii wybór korpusu tekstów do monografii za przekonująco umotywowany. Zwraca także uwagę na kompletność adaptacji wybranej przez Habilitantkę typologii dla potrzeb dyskursu literaturoznawczego, trafność jednostkowych analiz i teoretycznoliterackie implikacje wykorzystania przez Autorkę kategorii pokolenia. Uwzględnienie przez Habilitantkę realiów politycznych NRD ocenia jako wystarczające na potrzeby wybranego tematu. Pozostały dorobek dr Norkowskiej świadczy w jego opinii „o suwerennym opanowaniu filologicznego warsztatu, rozległych zainteresowaniach i zaangażowaniu w sprawy Akademii”. Opinię kończy konkluzja o całości dorobku naukowego jako znaczącym wkładzie w rozwój dyscypliny, dającym podstawę do dopuszczenia do dalszego etapu postępowania habilitacyjnego.

- 3) Podsumowując, zdaniem większości członków komisji spełnione zostały następujące przesłanki warunkujące nadanie stopnia doktora habilitowanego:
 - posiadanie przez kandydatkę stopnia doktora;
 - osiągnięcia naukowe stanowiące znaczny wkład w rozwój dyscypliny;
 - istotna aktywność naukowa.
- 4) Posiedzenie Komisji habilitacyjnej odbyło się dnia 10 maja 2024 r. w Poznaniu. Biorąc pod uwagę sporządzone w postępowaniu recenzje oraz opinie i stanowiska członków komisji, uwzględniając ocenę osiągnięcia naukowego kandydatki oraz aktywność naukową, Komisja habilitacyjna na posiedzeniu przeprowadzonym stacjonarnie w głosowaniu jawnym, w obecności siedmiorga członków podjęła uchwałę zawierającą pozytywną opinię w sprawie nadania dr Katarzynie Norkowskiej stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych

w dyscyplinie literaturoznawstwo. Uzyskano następujące wyniki głosowania: głosowało: 7, głosów za: 6, głosów przeciwnych nie było, głosów wstrzymujących się: 1.

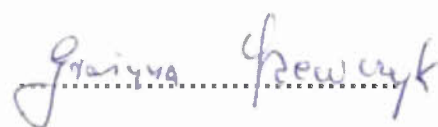
§ 2

Na niniejszą uchwałę nie przysługuje zażalenie. Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

PODPISY:

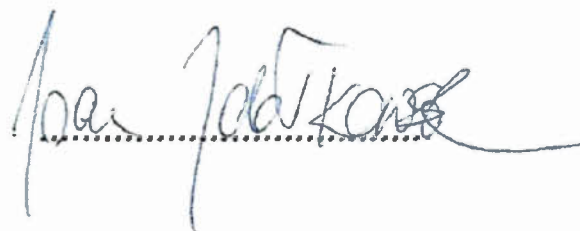
Przewodnicząca Komisji habilitacyjnej

Prof. dr hab. Grażyna Szewczyk

Członkowie:

Prof. dr hab. Joanna Jabłkowska

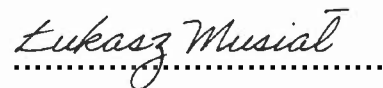
Dr hab. Aneta Jachimowicz, prof. UWM

Dr hab. Ewa Matkowska, prof. UW

Prof. dr hab. Łukasz Musiał

Prof. dr hab. Hubert Orłowski

Dr hab. Tomasz Waszak, prof. UMK

